

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina maaliskuun 13
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Lisätty Kvsto käsittelee ensin seuraavan asian:

Rkmrin esitys Helsingin pitäjän Korpaksen taloon kuuluvain Brunakärr ja Nyäker nimisten tiluslohkojen hankkimisesta Helsingin kaupungin omiksi (Pain. asiakirj. N:o 58 vuodelta 1916).

Rkmri mainitsee Korpaksen talon omistajan E. Gerkmanin nyttemmin Krin uudestaan tiedusteltua asiaa ilmoittaneen puheena olevain tiluslohkojen „nykyiseksi käypähinnaksi“ 208,200 ja 103,800 markkaa eli yhteensä 312,000 markkaa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjoituksessa huomauttavat erinäiset puheena olevain alueiden asuntotonttien vuokraajat tehneensä vuokrasopimuksensa sillä edellytyksellä, että nykyinen maanomistaja lupauksensa mukaisesti laittaisi lokaviemärin sekä muutoin panettaisi alueet ajanmukaiseen kuntoon. Maanomistaja ei kuitenkaan ole miltään kohden lupauksiaan täyttänyt, vaan pitänyt alueet mitä kurjimmassa kunnossa toivoen kaupungin ottavan täyttääkseen hänen velvollisuutensa. Tämän johdosta ja katsoen paikalla nykyään vallitseviin terveydellisiin epäkohtiin esittävät hakijat, että Helsingin kaupunki pakkolunastamalla hankkisi edellä mainitut tiluslohkot omikseen.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta sellaisin lisäyksin sivulla 16 olevaan ponteen, että esitys niinikään tarkoittaa puheena olevain alueiden yhdistämistä Helsingin kaupunkiin.

Lisätty Kvsto:

Rkmrin esitys hyväksyttiin V. V:n siihen ehdottamin lisäyksin.

Varsinainen Kvsto käsittelee sitten seuraavat asiat:

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, parturi Hjalmar Hygienius Åströmin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa tukantekijän- ja parturinammattia, on hakemuksensa oheen pannut papinkirjan, josta näkyy, että hän on täysi-ikäinen ja nauttii kansalaisluottamusta, sekä takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista ynnä ololipun.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete tuulaakimaksun määrää koskevasta asiasta.

Sittenkun 17/1 1917 annetulla armollisella julistuksella oli määrätty, että maamme kaupungit saavat mainittuna vuonna kantaa tuulaakia samoilla perusteilla kuin tähänkin asti eli määräprosentin tullinalaisten tavarain tullimaksusta, on K. Senaatti vaatinut Kvston lausuntoa siitä, mikä määrä tuulaakimaksua Helsingissä olisi kannettava, sekä tietoja siitä, mihin vuotuiseen määrään tuulaaki on noussut vuodesta 1913 lähtien.

Liikennekonttori ei katso olevan aihetta muuttaa tuulaakimaksun laskemisen perusteen tähän asti ollutta prosenttimäärää eli 2 % tullimaksusta, ja ehdottaa sen pysytettäväksi.

Rkmri yhtyy tähän ja esittää, että Kvsto ilmoittaisi havainneensa tuulaakia vuonna 1917 olevan maksettava 2 % kaikkien saapuvain ja lähteväin tullinalaisten tavarain tullimaksusta. Tuulaakia on kolmena viimeksi kuluneena vuonna kertynyt seuraavat määrät:

v. 1914		Smk 315,371: 12
„ 1915		„ 263,832: 91
„ 1916		„ 259,081: 47

V. V.:

Annettavassaan lausunnossa yhtyneen Kvsto Rkmrin ehdotukseen sekä ilmoittanee samalla edellä mainitut numerotiedot.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Terveystenhoitolautakunnan esitys kaupungineläinlääkäri- ja näytteenottajanviran perustamisesta Lautakuntaan (Pain. asiakirj. N:o 11 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin kaikin puolin Rkmrin ehdotuksen mukaisesti.

N:o 4.

Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungin omaksi (Pain. asiakirj. N:o 12 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan sillä edellytyksellä, että Krin ja kauppias Tallbergin välisen alustavan sopimuksen 4) kohta lopullisessa välipuheessa muutetaan niin, että siinä mainitut rautatieraitteet on laskettava kolmen vuoden kuluessa vastaisesta rauhan-
teosta, aikaisintaan kuitenkin vuonna 1922.

Kvsto:

Päätettiin Maistraatilta anoa lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään sekä asian lisävalmistelua varten asettaa valiokunta, jonka jäsenet V. V:n tuli ehdottaa.

N:o 5.

Rkmrin esitys eräiden rakennustonttien tontinrajain korkeusaseman määrittämisestä.

Rkmri huomauttaa, että K. Senaatin 18/11 1916 vahvistamain, Helsingin kaupungin rakennusten laajuutta ja korkeutta, pihamaita sekä asuinrakennusten kerroslukua koske-
vain erityisten määräysten 7 §:ssä kaupungin yleisen rakennusjärjestysehdotuksen 52 §:n mukaisesti säädetään rakennuksen korkeuden mittaamisesta, että rakennuksen korkeus tontin sisäosassa on mitattava mittauskirjassa mainitun tontinrajain korkeus-
aseman osottamasta tasosta julkisivumuurin yläreunaan tahi, jos rakennus on muusta kuin
tulenkestävästä aineesta, katonrajaan. Edellä mainitussa rakennusjärjestysehdotuksessa
oli kuitenkin puheena olevan määräyksen pohjana II luvun 5 §:n säännös, jonka mu-
kaan Kvston tuli tonttijaoituksen hyväksyessään erityisesti vahvistaa tontin rajalinjain
korkeusasema, sekä II luvun 12 §:n määräys, jonka mukaan tonttikarttaan on mer-
kittävä tontinrajain vahvistettu korkeusasema. Sen johdosta että ne rakennusjärjestyksen
ehdotuksen osat, joissa viimeksi mainitut säännökset ovat, vielä on vahvistamatta ja
vastaavia määräyksiä puuttuu nykyään voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä, on
syntynyt aukko, josta on koitunut vaikeuksia rakennustoiminnalle, Maist. kun ei ole
katsonut voivansa tarkastettavaksi ottaa tontin sisäosaan teetettävään rakennusten pii-
rustuksia, koska tarpeellisia edellytyksiä näiden rakennusten luvallisen korkeuden mää-

räämiseksi viimeksi vahvistettujen säännösten mukaisesti ei ole olemassa. Tämän johdosta ovat Maist. ja Rakennuskonttori anoneet, että mittauskirjoja annettaessa niihin merkittäisiin tontinrajain korkeusasema, ja on kaupungin yleisten töiden Hallitus, joka jo viime kesänä Rkmrin toimenannosta, jonka Kvsto 1/8 1916 vahvisti (Ks. esityslistaa, N:o 14 vuodelta 1916, asiaa N:o 15), oli pannut alulle tarpeelliset valmistustyöt, Rkmriin lähettänyt Rakennuskonttorissa laaditut korkeusmääräysten ehdotukset lukuisia X—XIV kaupunginosan kortteileita varten, joissa kortteileissa etusijassa on myymättömiä tontteja, sekä lisäksi eräitä keskikaupungilla sijaitsevia kortteileja varten, joista tontteja jo on myyty, minkä ohessa työtä jatketaan korkeusmääräysehdoitusten laatimiseksi kaikkia jäljellä olevia kaupunkitontteja varten.

Kun voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä ei ole säädetty Maist:n vaatimia korkeusmääräyksiä ja kuitenkin jo aloitettujen tahi hankkeissa olevain rakennusyritysten suorittamiseksi olisi tärkeää, että tällaiset määräykset vahvistettaisiin, on Rkmri, joka puolestaan on havainnut ehdotetut korkeusmääräykset tarkoituksenmukaisiksi, Kvston ratkaistavaksi esittänyt, miten tässä olisi meneteltävä, sekä samalla huomauttanut, että uusia tonttija myydessä on jo muutaman aikaa pantu kauppaehtoihin määräys, että ostajan tulee tontin vastaiseen korkeusasemaan nähden noudattaa mittauskirjaan pantavia määräyksiä, sekä että jo myytyjen tonttien korkeusmääräysten ehdotukset mahdollisimman likeisesti liittyvät olemassa olevain pihamaiden korkeusasemaan.

Tontinrajain korkeusaseman ehdotukset ovat valmiina keskikaupungin kortteileille N:oille 24, 64, 67, ja 95 sekä X—XIV kaupunginosan kortteileille N:oille 251, 297, 321, 326, 331, 333, 335, 336, 338 a, 338 b, 339, 340, 344—349, 358, 359, 361, 362, 364, 371, 373, 375—378, 386—388, 407—409, 424, 425, 435, 436, 442, 447, 462, 485, 486, 522, 523 ja 525.

Kun korttelissa N:oissa 251, 321, 338 a, 338 b, 346 ja 349 olevain tonttien korkeusaseman määrääminen pintamuodostuksen laadun johdosta on kohdannut suuria vaikeuksia, on kaupungin yleisten töiden Hallitus esittänyt, että näitä kortteileja rakennettaessa sallittaisiin tarkistaa korkeusmääräykset.

V. V.:

Valiokunta ehdotta, että asia lausunnon ja ehdotuksen saamiseksi lähetettäisiin siihen valiokuntaan, jonka Kvsto 29/12 1916 asetti antamaan lausuntoa edellä mainituista uusista määräyksistä ja johon kuuluvat herrat Grotenfelt, Lindberg ja Tarjanne.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys Kasarmin- ja Hakaniementorin kauppahallien henkilökunnan palkkaetujen muuttamisesta.

Rkmri mainitsee, että vahvistetun rahasäännön ja Kvston kalliinajanlisäyksistä tekemän päätöksen johdosta kaupungin kauppahallien tarkastusmiehillä ja rengeillä on seuraavat palkkaedut:

	Rantatori.	Kasarmin- tori.	Hietalah- denteri.	Hakanie- mentori.	Harjutori.
Tarkastusmies : palkkiota	1,350: —	1,500: —	1,350: —	2,400: —	1,200: —
vaatetusapua	150: —	150: —	150: —	— —	— —
kalliinajanlisäystä	600: —	665: —	600: —	1,080: —	660: —
Yhteensä Smk	2,100: —	2,315: —	2,100: —	3,480: —	1,820: —
Renki : palkkiota	1,200: —	1,200: —	1,200: —	1,200: —	— —
henkilökohtaista lisäystä	300: —	— —	— —	— —	— —
kalliinajanlisäystä	600: —	420: —	540: —	660: —	— —
Yhteensä Smk	2,100: —	1,620: —	1,740: —	1,860: —	— —
Määräraha yövärtioimista varten	— —	— —	— —	— —	1,440: —
Kalliinajanlisäys	— —	— —	— —	— —	432: —
Yhteensä Smk	— —	— —	— —	— —	1,872: —

Tässä on kuitenkin huomattava, että Rantatorin ja Hietalahdenterin kauppahallien tarkastusmiehentointa hoitaa sama henkilö sekä että Hakaniementorin kauppahallissa kahdella rengillä on yhtäläiset palkkaedut.

Viime vuosina on monasti osottautunut mahdottomaksi pysyttää kauppahallien renkejä kaupungin palveluksessa vuosirahasäännön mukaisilla palkoilla. Jotkut ovat eronneet ja sijaan on tullut toisia, jotka jälleen kohdakkoin ovat katsoneet edullisemmaksi pyrkiä parempipalkkaisiin toimiin. Tämän johdosta oli Rkmri aikonut budjetinjärjestelyn yhteydessä ehdottaa nykyisten palkkaetujen parantamista. Mutta kun Kvsto oli marraskuussa 1916 myöntänyt tuntuvasti korotettuja kalliinajanlisäyksiä, oli Kri arvellut, että suunnitellun palkankorotuskysymyksen tuli jäädä toistaiseksi. On kuitenkin osottautunut, ettei korotettu kalliinajanlisäyskään ole voinut vaikuttaa Krin toivomaan suuntaan. Kuluvan vuoden vuoden alussa on nimittäin taaskin kaksi kauppahallin renkiä eronnut eikä ole ollut mahdollista nykyisillä palkkaeduilla saada luotettavia ja kunnollisia henkilöjä heidän sijaansa. Kaikenlaista joutilasta väkeä on tosin ilmoittautunut näihin toimiin, mutta näistä ei ole ketään voitu hyväksyä, koska toimien hoitaminen vaatii luotettavuutta, rehellisyyttä ja järjestysaistia. Nykyään on Kasarminatorin kauppahallin rengin ja samaten Hakaniementorin kauppahallin toisen rengin paikka täyttämättä. Mainittujen kauppahallien tarkastusmiehet hoitavat toistaiseksi näiden renkienkin tehtäviä saaden korvaukseksi rengin palkan. Tällöinen asiointi ei kuitenkaan voi pitempää aikaa jatkua, koska hallien asianmukainen hoito vaatii, että joko tarkastusmies tai renki aina on saapuvilla, ja tämä ei käy päinsä, jos molempia toimia hoitaa sama henkilö.

Esillä olevaa asiaa harkitessaan on Rkmri edellyttänyt, että kauppahallien hallintotapaan ei nykyään tehtäisi muutoksia, koska ehdotus siitä asiasta tulee tehtäväksi toisessa yhteydessä. Krin on sentähden ainoastaan ollut harkittava, olisiko palkkain korotus kohtuullinen ja olojen vaatima, kunnes kauppahallien hallinnon perinpohjainen muutos saadaan aikaan, vai kävisikö toimihenkilöjen lukua vähentäminen ja menojen lisääntymistä siten välttämisen. Tässä kohden on Rkmri valinnut edellisen vaihtopuolen, koska renkien lukumäärää ei käy vähentäminen, elleivät tarkastusmiehet suorita eräitä renkien tehtäviä. Tästä kuitenkin johtuisi, että tarkastusmiesten täytyisi olla kauppahalleissa yhteen jaksoon klo 7:stä aamulla klo 7:än illalla, mikä tuskin voi tulla kysymykseen. Järjestyksenkään kannalta tuskin olisi hyvin harkittua velvoittaa tarkastusmiehiä

suorittamaan renkien tehtäviä. Tähän nähden on Rkmri havainnut, että kauppahallien renkien palkankorotus on välttämätön, koska 100 markan kuukausipalkka ilmeisesti on liian vähän rengintoimesta nykyoloissa, ja on Kri sentähden ehdottanut palkkoja korotettavaksi 50 markalla kuukaudessa eli siis 1,800 markkaan vuodessa. Tämä palkka suhtautuisi niinikään paremmin yksityisten palveluksessa maksettuihin vastaaviin palkkoihin. Niinkuin edellä huomautettiin, täytyy hallipalveluskunnalta vaatia rehellisyyttä, järjestysaistia ja luotettavuutta. Tähän katsoen ja kun pitkä työaika estää hankkimasta sivutuloja, ei ehdotettu korotus Krin mielestä ole kohtuuton.

Mutta tarkastusmiestenkin palkkaetuja näyttää olevan hiukan parannettava. Rantatorin kauppahallin tarkastusmies toimii, niinkuin edellä mainittiin, Hietalahdentorinkin kauppahallin tarkastusmiehenä. Tämän johdosta saa hän palkkaa 2,700 markkaa, vaatetusapua 300 markkaa ja kalliinajanlisäystä 1,200 markkaa eli siis yhteensä 4,200 markkaa. Mainitun toimihenkilön palkkaetujen parantaminen ei näytä tarpeen vaatimalta. Kasarmintorin kauppahallin tarkastusmies saa palkkaa 1,500 markkaa, vaatetusapua 150 markkaa ja kalliinajanlisäystä 660 markkaa eli kaikkiaan 2,310 markkaa. Näitä palkkaetuja olisi parannettava, ja on Rkmri arvellut, että vaatetusapu poistettaisiin, mutta palkka määrättäisiin 2,000 markaksi, minkä johdosta kalliinajanlisäyskin kohoaisi. Tämän tarkastusmiehen palkkaedut nousisivat siten kaikkiaan 2,800 markkaan. Hakaniementorin kauppahallin tarkastusmiehen palkka on katsottu olevan korotettava 2,600 markkaan, joten hän, lukuun otettuna kalliinajanlisäys, saisi kaikkiaan 3,700 markkaa. Tässä on huomattava, että Hakaniementorin kauppahalli eri kerroksissa olevine lukuisine myymälöineen vaatii tuntuvasti enemmän työtä ja huolenpitoa kuin muiden kauppahallien hoito. Harjutorin kauppahallin tarkastusmiehen palkkaetuja ei näy olevan parannettava, koska hänen työnsä on tuntuvasti helpompaa ja hänen työaikansa melko paljon lyhempi kuin muiden tarkastusmiesten. Hänen ei tarvitse olla kauppahallissa saapuvilla koko aikaa, minkä halli on avoinna, joten hänellä on tilaisuutta sivutulojen hankkimiseen. Ehdotettujen palkankorotusten johdosta koituisi lisämenoja kaikkiaan 3,400 markkaa vuodessa ja 1/3:stä 1917 tämän vuoden loppuun Smk 2,833: 33.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:
 vahvistaa Kasarmin- ja Hakaniementorin kauppahallien tarkastusmiesten palkat 2,000 ja 2,600 markaksi, maaliskuun 1 päivästä 1917 lukien;
 vahvistaa Ranta-, Kasarmin-, Hietalahden- ja Hakaniementorin kauppahallien renkien vuosipalkan 1,800 markaksi, vastamainitusta päivästä lukien; sekä
 puheena olevaan tarkoitukseen tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa Smk 2,833: 33.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin summittainen ilmoitus kaupungin 1916 vuoden tilinpäätöksestä.

Rkmri ilmoittaa, että kaupungin tilinpäätös vuodelta 1916 osottaa säästöä Smk 318,252: 95, niinkuin seuraavasta yhdistelmästä lähemmin näkyy:

Menoja on säästynyt seuraavilla tileillä:

2. P.L.	Kaupungin virastot.....	Smk	7,387: 36	
3. P.L.	Kunnallishallinto.....	"	22,401: 10	
4. P.L.	Palolaitos.....	"	20,087: 48	
5. P.L.	Poliisilaitos.....	"	14,634: 33	
6. P.L.	Yleiset rasitukset.....	"	264: 58	
7. P.L.	Terveysten- ja sairaanhoito.....	"	79,353: 98	
9. P.L.	Opetus- ja sivistyslaitokset.....	"	57,701: 12	
10. P.L.	Kauppahallit ja kauppatorit.....	"	7,442: 31	
11. P.L.	Vesijohtolaitos.....	"	133,243: 41	
13. P.L.	Yleiset työt.....	"	208,926: 61	
14. P.L.	Eläkkeet ja apurahat.....	"	18,058: 04	569,500: 32

Tulojen ylitystä osottavat seuraavat tilit:

1. Os.	Korot.....	Smk	290,184: 15	
2. Os.	Tontinlunastukset.....	"	1,981,624: 40	
3. Os.	Kaupungin kiinteä omaisuus.....	"	111,900: 26	
4. Os.	Tuloatuottavat oikeudet.....	"	76,007: 28	
5. Os.	Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista.....	"	106,555: 96	
6. Os.	Valtioavut.....	"	22,372: 02	
7. Cs.	Vesijohtolaitos.....	"	93,339: 82	
	Kaasulaitos.....	"	553,004: 28	
	Sähkölaitos.....	"	1,444,349: 25	
8. Os.	Puhtaanapitolaitos.....	"	26,616: 40	
9. Os.	Sekalaiset tulot.....	"	14,200: 37	
11. Os.	Kunnallisverotus.....	"	7,151: 57	4,727,305: 76
	Tuloja rahasäännön ulkopuolella.....			136,176: 72
		Yhteensä Smk	5,432,982: 80	

Menomäärärahat on ylitetty seuraavilla tileillä:

1. P.L.	Kaupungin velat.....	Smk	123,162: 63	
8. P.L.	Vaivaishoito.....	"	11,832: 96	
11. P.L.	Kaasulaitos.....	"	329,454: 48	
	Sähkölaitos.....	"	788,615: 80	
12. P.L.	Katu- ja laiturivalaistus.....	"	1,960: 37	
15. P.L.	Sekalaiset menot.....	"	243,249: 57	
16. P.L.	Arvaamattomiin tarpeisiin Kvston määräyksen mukaan.....	"	577,066: 52	2,075,342: 33

Vajausta lasketuissa tuloissa osottavat seuraavat tilit:

10. Os.	Lainat.....	Smk	1,500,000: —	1,500,000: —
	Sekalaisia menoja rahasäännön ulkopuolella.....	"	1,539,387: 52	5,114,729: 85
		Vuoden tulos Smk	318,252: 95	

Kun mainittu ylijäämä lisätään vuodelta 1915 käytettävänä olevaan säästöön	Smk	488,399: 63
saadaan saldoksi vuoteen 1917	Smk	806,652: 58

Siihen nähden että Rkonttorin kertomus kaupungin 1916 vuoden tilinpäätöksestä kohdakkoin valmistuu ja lähempiä tietoja erikoiseristä on siitä saatavana, on Rkmri tässä yhteydessä ainoastaan tahtonut huomauttaa, että 1916 vuoden tulosäännön laadinnassa edellytettyä 1,500,000 markan lainaa ei ole tarvinnut ottaa, minkähden se on tilinpäätökseen merkitty vajaukseksi lasketuissa tuloissa. Sitä paitsi käsittää erä „Sekalaisia menoja rahasaännön ulkopuolella“ kokonaista Smk 1,539,387: 52. Krin mielestä täytyy pitää suotuisana tuloksena, että tilinpäätös tästä huolimatta osottaa säästöä Smk 318,252: 95. Saldo vuoteen 1917 on Smk 806,652: 58, josta summasta kuluvan vuoden budjettia järjestettäessä merkittiin 700,000 markkaa tulosääntöön. Saattaessaan edellä olevan summittaisen yhdistelmän Kvston tietoon on Kri samalla ilmoittanut vahvista-neensa 1916 vuoden tilinpäätöksen tämän mukaisesti.

V. V.:

Ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 8.

Rkmrin esitys Fjälldalinkadun varrella korttelissa N:o 424 sijaitsevan tontin N:o 7 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun Fjälldalinkadun varrella korttelissa N:o 424 sijaitsevan asuntotontin omistajat, liikemiehet K. E. Fazer ja E. Fazer sekä arkkitehti R. Tikkanen, olivat anoneet tontin rakennusajan pitentämistä 1919 vuoden loppuun ja anomuksensa tueksi maininneet nykyään vallitsevat olot, joiden johdosta rakennustyön teettäminen on mahdoton, on Rkmri maininnut, että puheena oleva tontti on ¹⁵/₄ 1914 myyty talonomistaja E. Huttuselle ja rakennusmestari O. Honkasalolle, mutta sittemmin oston kautta siirtynyt hakijain omaksi sekä että siis rakennusaika voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan on päättynyt jo huhtikuussa 1916. Hakijain mainitsemin seikkoihin nähden ja kun tällaisiin anomuksiin tavallisesti on myönnytty, on Rkmri kuitenkin katsonut voitavansa puoltaa myöntymistä anomukseen ja ehdottanut rakennusaikaa pitennettäväksi ¹/₅ 1918 asti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin kirjelmä kertomuksineen kaupungin lahjoitusrahastojen 1916 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä.

V. V.:

Kertomus, joka on painettuna jaettu, ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 10.

Rkmrin ilmoitus kunnan asetuskokoelman julkaisua varten vuodeksi 1916 osotetun määrärahan ylittämisestä.

Rkmri ilmoittaa, että kunnan 1916 vuoden asetuskokoelman julkaisemisesta johtuneiden laskujen nyttemmin saavuttua on havaittu, että puheena olevaa tarkoitusta varten osotettu 1,200 markan määräraha on ylitetty Smk:lla 377:10. Rmkri on valtuuttanut Rkonttorin panemaan mainitun lisämenon maksettavaksi viime vuoden säästöstä sekä pyytänyt Kvston hyväksymistä tälle toimenpiteelleen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Terveystoimikunnan esitys määrärahan myöntämisestä lääkäripäivystyksen järjestämiseksi sunnuntaisin ja pyhäpäivin vuoden umpeen.

Terveystoimikunta huomauttaa, että yleisön taholta on yhä useammin kuulunut valituksia, että tavallisesti on vaikea, useinpa mahdotonkin kiireellisissä taudintapauksissa saada lääkärinapua sunnuntaisin ja pyhäpäivin, mistä yleisölle on ollut moninaista hankaluutta. Toiselta puolen ovat kaupungissa toimivat lääkärit valittaneet, että he eivät voi noina päivinä saada tarpeellista lepoa, minkätähden on lausuttu suotavaksi, että järjestettäisiin lääkäripäivystys sunnuntai- ja pyhäpäiviksi vuoden umpeen eikä, niinkuin nykyään on laita, vain kesäkuukausiksi. Terveystoimikunnankin mielestä olisi kunnan puolelta ryhdyttävä vastamainittuun toimenpiteeseen, minkä johdosta Lautakunta on esittänyt, että lääkäripäivystys koko vuodeksi toimeenpantaisiin 1/4:stä kuluvana vuonna. Kun kuitenkin kaupungin menosäännössä on määräraha, 1,200 markkaa, ainoastaan lääkäripäivystyksen kustantamiseksi kesäkuukausina, sekä sunnuntai- ja pyhäpäiviä kuluvana vuonna 1/4:stä lähtien on 46 ja kahden lääkärin päivystyspalkkio on kumpaisenkin

30 markkaa kerralta, tarvittaisiin siis 2,760 markkaa, minkä johdosta Lautakunta on anonut tarkoitukseen myönnettäväksi tarpeellista lisämäärärahaa.

Rkmri puoltaa esitystä sekä ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 1,560 markan lisämäärärahan lääkäripäivystyksen kustantamiseksi sunnuntai- ja pyhäpäivinä vuoden umpeen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Holhouslautakunnan kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 13.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys kahden sähkölaitoksen viran lakkauttamisesta.

Hallitus huomauttaa, että sähkölaitoksen jakelutoiminta on Kvston 29/12 1914 tekemän päätöksen mukaan jaettu kolmen osaston, nimittäin johtoverkko- ja jakeluosaston, mittari-osaston ja johtotyöosaston kesken, joilla kullakin on oma johtajansa. Jakelun ollessa mainitulla tavalla järjestettynä on kokemus kuitenkin osottanut, että osastojen johtajain työkykyä ei ole voitu asianmukaisesti käyttää hyväksi eikä heidän toimialojaan täysin selvästi rajoittaa, mikä seikka on aikaansaanut häiriötä työssä. Palautuminen keskitympään järjestykseen olisi sentähden perusteltua ja sopiva toimeenpanna nykyään, koska johtoverkko-osaston johtaja, insinööri G. M. Nordensvan, ja mittariosaston johtaja, insinööri A. von Hertzen, kohdakkoin eroavat viroistaan. Näiden molempain osastojen johtajanvirat olisi sentähden lakkautettava ja kaikki kolme osastoa jälleen yhdistettävä yhdeksi yhteiseksi jakeluosastoksi, jonka johtajalla, johtotyöosaston nykyisellä johtajalla, olisivat nykyisten osastonjohtajain pääasialliset tehtävät ja muu osa niistä jaettaisiin käyttöosaston, varsinkin toisen käyttöinsinöörin, laboratorio-insinöörin ja laitoksen kamreerikonttorin kesken. Korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä olisi säästyneestä palkkauksesta, kaikkiaan 16,800 markasta vuodessa, 600 markkaa kuukaudessa maksettava ja jaettava siten, että osaston johtaja ja toinen käyttöinsinööri kumpikin saisivat palkanlisäystä 150 markkaa, laboratorio-insinööri 200 markkaa ja kamreeri 100 markkaa kuukaudessa.

Kun sen laatuiset toimenpiteet, joita tässä on ehdotettu, varsinkin nykyoloissa näyttävät olevan omansa edistämään kaupungin etua, koska varojen säästymisen yhteydessä tarjoutuu tilaisuus pysyttää ansiokkaita toimihenkilöjä kaupungin palveluksessa, on Rkmri yhtynyt kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitykseen. Ehdotettua palkanjärjestelyä olisi kuitenkin hiukan muutettava, niin että laitoksen kamreerille, joka saa 10 %:n korotuksen viiden vuoden palveluksesta, olisi, niinkuin tällaisissa tapauksissa on ollut tavallista, myönnettävä korotusta nyt ehdotetulle lisäyksellekin, joka siten kohoaisi 110 markkaan kuukaudessa. Huomauttaen että vuotuinen säästö olisi 9,480 markkaa, on Rkmri esittänyt Kvston päätettäväksi:

että sähkölaitoksen johtoverkko- ja mittariosaston johtajanvirat lakkautetaan $3\frac{1}{3}$:stä 1917 ja mainittuihin virkoihin liittyvät tehtävät jaetaan kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan laitoksen jäljellä olevain toimihenkilöjen kesken; sekä

että virkain lakkauttamisen johdosta säästyvästä 16,800 markan määrärahasta on 610 markkaa kuukaudessa, $\frac{1}{4}$:stä 1917 lukien, annettava asianomaisille virkamiehille korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä, niin että palkanlisäystä annetaan osastonjohtajalle 150 markkaa, toiselle käyttöinsinöörille 200 markkaa laboratorinsinöörille 200 markkaa ja kamreerille 110 markkaa kuukaudessa, ollen viimeksi mainitusta määrästä 10 markkaa korotusta 5 vuoden palveluksesta.

V. V.:

Valiokunta, jota asiasta tehty esitys ei ole saanut vakuuttumaan lopullisen muutoksen tarpeellisuudesta järjestelyyn, joka teknillisten laitosten Hallituksen omasta ehdotuksesta pantiin toimeen niin hiljattain kuin 1915 vuoden alusta, ehdottaa Kvston päätettäväksi:

että sähkölaitoksen johtoverkko- ja mittariosaston johtajanvirat jätetään toistaiseksi täyttämättä ja mainittuihin virkoihin liittyvät tehtävät jaetaan teknillisten laitosten Hallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan laitoksen jäljellä olevain virkamiesten kesken; sekä

että tämän johdosta säästyvistä palkoista on 600 markkaa kuukaudessa vuonna 1917, $\frac{1}{4}$:stä lukien, annettava asianomaisille virkamiehille korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä, niin että kuukausittainen palkanlisäys on osastonjohtajalle 150 markkaa, toiselle käyttöinsinöörille 150 markkaa, laboratorinsinöörille 200 ja kamreerille 100 markkaa kuukaudessa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.

Terveystenhoitolautakunnan esitys Kivelän sairaalan ruokamäärärahan ylityksen johdosta.

Sittenkun Kivelän sairaalan toimitsija oli Terveystenhoitolautakunnalle ilmoittanut, että Kivelän sairaalan 1916 vuoden ruokamääräraha Smk 228,367:20 (7 P. L. XIV. 2) oli elintarpeiden hinnan kohoamisen johdosta ylitetty Smk:lla 18,567:04, mutta että sen ohessa oli palkkauksia, lääkkeitä, kalustoa, vettä, sekalaista y. m. varten myönnettyissä varsinaisissa ja lisämäärärahoissa syntynyt säästöä yhteensä Smk 21,606:05, on Terveystenhoitolautakunta pyytänyt lisämäärärahaa tarkoitukseen.

Rkmri, joka ilmoittaa kaupungin Sairaalaylihallituksen yhtyneen Terveystieteiden lautakunnan ehdotukseen, puoltaa esitykseen myönnettäväksi siinä muodossa, että Kvsto päättäisi sallia Kivelän sairaalan 1916 vuoden ruokamäärärahan ylitettävän Smk:lla 18,567:04, joka summa on pantava maksettavaksi vuoden varrella muissa määrärahoissa syntyneestä säästöstä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Ylihallituksen sihteerin palkkaamiseen.

Ylihallitus mainitsee, että professori A. B. Lönnqvist, jonka Kvsto on määrännyt 1/5 1917 asti hoitamaan Ylihallituksen sairaalatarkastajanvirkaa, ei ole ottanut hoitaakseen Ylihallituksen eikä eri sairaalahallitusten sihteerintehtäviä, jotka 1/6 1916 vahvistetun Helsingin sairaalain hallintosäännön mukaan kuuluvat sairaalatarkastajalle. Tähän nähden ja kun ei mainittu virkamies muutenkaan, sen runsaan työn johdosta, mikä hänellä etusijassa on sairaalain hallinnon ja käytön valvomisesta, voi ehtiä hoitamaan mainittuja sihteerintehtäviä, on Ylihallitus, joka 22/1 1917 on määrännyt oikeusraatimies I. Blåfiöldin toistaiseksi hoitamaan mainittuja tehtäviä, esittänyt, että 300 markan kuukausimääräraha vastamainitusta päivästä lukien annettaisiin Ylihallituksen käytettäväksi sihteerintehtäviä hoitavan henkilön palkkaamiseen.

Rkmri huomauttaa että, niinkuin Ylihallituksen esityksessä on mainittu, kysymys Ylihallituksen sairaalatarkastajanviran hoitamisesta on väliaikaisesti järjestetty 1/5 1917 asti. Sairaalain hallintosäännön mukaan on sairaalatarkastajan hoidettava sihteerintehtävätkin, minkätähden Krista on näyttänyt asianmukaiselta, että kysymys näiden tehtävien hoitamisestakin järjestettäisiin ainoastaan väliaikaisesti, kunnes sairaalatarkastajan virka tulee vakinaisesti täytetyksi, niin että, sittenkun on kokemusta saatu tarkastajan työtehtävien laajuudesta, kysymys sihteerintehtävien hoidattamisesta ratkaistaisiin lopullisesti, minkä johdosta ehkä kävisi tarpeelliseksi muuttaa sairaalain hallintosääntöä. Edellä mainituista syistä on Rkmri katsonut voivansa puoltaa Ylihallituksen esitystä, kuitenkin siten, että sihteerinpalkkio nyt myönnettäisiin 22/1:stä huhtikuun loppuun, jolloin professori Lönnqvistin virkamääräys päättyy. Sen ohessa olisi Ylihallitusta kehoitettava aikansa tekemään lopullinen ehdotus sihteerintehtäviensä hoitamisesta. Rkmri on sen tähden esittänyt, että Kvsto päättäisi:

käyttövaroistaan osottaa 1,000 markkaa kaupungin Sairaalaylihallituksen sihteerintehtävien hoitamisesta 22/1 ja 5/1 1917 välisenä aikana oleviin kuluihin; sekä

kehottaa Ylihallitusta Kvstolle antamaan lopullisen ehdotuksen Ylihallituksen sihteerintehtävien hoitamisesta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä toisen apulaisen palkkaamiseksi Marian sairaalan toimitsijalle.

Marian sairaalan Hallituksen ilmoitettua Ylihallitukselle että, kun virkaatoimittava sairaalataarkastaja oli sen tilaston aikaansaamiseksi sairaalain taloudellisesta hallinnosta ja käytöstä, mikä hänen on 2/6 1916 vahvistetun kaupungin sairaalain hallintosäännön mukaan laadittava, ryhtynyt toimenpiteisiin erinäisten tässä johtuvain muutosten toimeenpanemiseksi sairaalan tilien hoidossa, lisääntyy sairaalan kansliatyö tämän johdosta siinä määrin, että sairaalan toimitsijalle 1/2:stä 1917 lähtien välttämättä täytyy asettaa toinen apulainen, jolle olisi vakuutettava 100 markan kuukausipalkka ynnä vapaa ruoka, koska toimitsijan apuna nykyään olevalla miespuolisella konttoristilla on 1,800 markan vuosipalkka sekä 360 markkaa vuokratarkoituksia, on Ylihallitus, joka on havainnut Marian sairaalain työvoimain lisäämisen tässä tapauksessa tarpeelliseksi, puoltanut myöntymistä esitykseen.

Rkmri huomauttaa, että sairaalan toimitsijan ilmoituksen mukaan uuden toimihenkilön vapaa ruoka, joka Ylihallituksen ehdotuksen mukaan kuuluisi hänen palkkaetuihinsa, tulee laskettavaksi samoilla perusteilla kuin hoitajataarten ruoka eli Smk:ksi 1: 60 päivässä 50 % kalliinajankorotuksin ja olisi siis kaikkiaan Smk 2: 40 päivässä. Kun apulainen ehdotuksen mukaan asetettaisiin 1/2:stä 1917, tarvittaisiin siis palkkaa varten määrärahaa 1,100 markkaa ja ruokaa varten Smk 801: 60 eli yhteensä Smk 1,901: 60. Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi Smk 1,901: 60 Marian sairaalan toimitsijan toisen apulaisen palkkaamiseksi 1/2:stä 1917 kuluvaan vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Kivelän sairaalan alihoitajataarten kuukausipalkkain korottamiseksi.

Ylihallitus ilmoittaa Kivelän sairaalan ylilääkäriin huomauttaneen, että vuodeksi 1917 vahvistetussa Kivelän sairaalan menosäännössä oli sairaalan alihoitajataarten palkat väärinkäsityksen johdosta laskettu ainoastaan 40 markaksi kuukaudessa, vaikka sairaalan menosääntöehdotukseen oli, siihen nähden että siellä kuluvaan vuoden alusta tulisi alihoitajattarina olla koulutettuja hoitajattaria, mainittu palkkaus merkitty kaupungin muiden sairaalain hoitajattarien pohjapalkan määräiseksi eli 45 markaksi kuukaudessa, ja on ylilääkäri sentähden, jotta manitun sairaalan hoitajattaret saisivat heille kurssin suorittaneina hoitajattarina tulevan palkan, anonut, että Ylihallitus kuluvaan vuodeksi hankkisi edellä mainittuun määrärahaan 1,602 markan lisäyksen, johon summaan puheena oleva lisämeno nousee.

Ylihallitus on puoltanut esitystä.

Rahatoimikamari huomauttaa ehdotetun korotuksen johtuneen osin siitä, että alihoitajattariksi, joina aikaisemmin oli ollut kurssin käymättömiä henkilöjä, oli 1917 vuoden alusta otettu alihoitajattarkurssin käyneitä henkilöjä, ja osin siitä että eräät vanhemmat alihoitajattaret ovat pysyneet toimessaan niihin uudelleen otettuina, jolloin heille katsottiin olevan suotava samat palkkaedut kuin kurssin käyneille alihoitajattarillekin. Vaikka Terveystoimikunta oli periaatteessa hyväksynyt ehdotetun palkankorotuksen, jäi se epähuomiosta merkitsemättä Lautakunnan budjettiehdotukseen, joten siinä samoin kuin Rkmrinkin ehdotuksessa kuukausipalkka oli ennaltaan 40 markan määräisenä. Kun siis esillä oleva esitys tavallaan tarkoittaa ainoastaan menosäännön oikaisua, on Kri katsonut olevan puoltaminen esitystä.

Pyydetty lisämääräraha on laskettu seuraavasti: Vahvistetun menosäännön 7. P. L. XIV. I. kohdalla oleva erä „19 hoitajattarta mielisairaalassa à 40 markkaa kuukaudessa“ Smk 9,120: — kohoaisi ehdotuksen mukaan 10,260 markkaan, joten lisämeno olisi 1,140 markkaa. Erät „Korotusta 5 vuoden palveluksesta 540, 40, 190, 40 ja 35 markkaa“ eli yhteensä 755 markkaa, sitä vastoin säästyisivät osin henkilömuutosten ja osin sen johdosta, että eräät hoitajattaret on vuoden alusta otettu toimeensa uudelleen 45 markan kuukausipalkalla, joten heille ei tule budjetissa edellytettyä korotusta 5 vuoden palveluksesta. Erä: „Viransijaisten palkkaamiseksi 19 hoitajattaren kesäloman aikana“ kohoaa 760 markasta 855 markkaan eli 95 markalla. Erä: „18 hoitajattarta yleisellä osastolla à 480 markkaa“ Smk 8,640: — kohoaisi 1,080 markalla eli siis 9,720 markkaan. Eräille viimeksi mainituista hoitajattarista 5 vuoden palveluksesta merkityt korotukset 20, 16, 8 ja 4 markkaa eli yhteensä 48 markkaa säästyisivät samasta syystä kuin edellä mainitut palkankorotukset. Erä: „18 hoitajattaren viransijaisten palkkaamiseksi“ Smk 720: — kohoaa 90 markalla ja nousee siis 810 markkaan. Edellä mainitut menoerät kohoaisivat siis yhteensä 2,405 markalla ja säästö olisi 803 markkaa, joten ero nousisi 1,602 markkaan.

Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 1,602 markkaa Kivelän sairaalan alihoitajattarten kuukausipalkan korottamiseksi kuluvana vuonna 40 markasta 45 markkaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Elintarvekomitean esitys töittensä lykkäämisestä toistaiseksi.

Komitea mainitsee että, kun Kvsto 29/9 1914 päätti asettaa komitean hankkimaan selvitystä, missä määrin ja miten kaupungin taholta voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin mahdollisimman halpahintaisten elintarpeiden hankkimiseksi sen väestölle, tehtiin tämä erikoisesti tuntematta, että silloin hiljattain puhjennut sota saattoi perin pohjin mullistaa kaupungin elintarvehankinnan edellytykset. Pikemmin lienee Vstossa vallinnut tuohon aikaan yleisesti levinnyt käsitys, että sota ei kestäisi kauan ja ettei se missään tapauksessa vaikuttaisi erikoisen häiritsevästi elintarvehankintaan meidän syrjäisessä maassamme. Siten asetettu elintarvekomitea oli sentähden ainakin omasta puolestaan kat-

sonut tehtävänsä rajoittuvan niiden toimenpiteiden selvittämiseen, joihin säännöllisten olojen vallitessa voitaisiin kaupungin puolelta ryhtyä väestön välttämättömpäin elintarpeiden hinnan huojistamiseksi. Tämän käsityksen paikkansapitäväisyyttä vahvisti osin komitean kokoonpano ja osin sekin, että Vsto oli kaupungin ja sen väestön etuja tällä alalla sota-aikaisissa poikkeusoloissa valvomaan asettanut erikoisen, laajoilla valtuuksilla varustetun elintarvekomitean, joka sittemmin Vston tekemän päätöksen mukaan on niinkuin tunnettu toiminut kaupungin elintarvelautakuntana sota-aikana.

Elintarvekomitea, joka kuitenkin oli ryhtynyt laatimaan työohjelmaansa ja lisäksi mietinnössään N:o 1 (*Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1915*) toimenpiteistä maidon rautatiekuljetuksen helpottamiseksi pääkaupunkiin astunut ensimmäisen askeleen ohjelmansa toteuttamiseksi, on sittemmin selvemmin ja selvemmin havainnut, että sen on käynyt yhä mahdottomammaksi jatkaa toimintaansa tuon ohjelman mukaan, ja ovat vaikeudet lisääntyneet samassa määrin kuin olot ovat poikenneet tavallisista. Eritoten ovat olot elintarvehankinnan alalla tavattomat, osin syystä että hintamuodostus ei enää käy tavallisten taloudellisten lakien mukaan ja osin syystä että nämä olot — ehkä juuri ensinmainitun seikan sekä epävarmain kuljetusolojen johdosta — ovat suurempain vaihtelujen alaiset kuin milloinkaan ennen. Nykyinen tilanne sentähden vaatii aivan toisia ja perinpohjaisempia toimenpiteitä pääkaupungin elintarvehankinnan tyydyttämiseksi kuin mitä komitea kykenisi ehdottamaan, minkä ohessa epävarmuus vastaista oloista riistää komitealta mahdollisuuden kohdistaa työtänsä mainittuihin oloihin. Tämä koskee varsinkin kaikkia ehdotuksia, joiden toteuttaminen tuottaisi kunnalle menoja, koska nykyään täytyy pitää miltei mahdottomana laskea semmoisten yritysten kustannuksia, joita ei ole aikomus heti toteuttaa. Niinikään lienee ilman muuta selvä, että nykyaikoina ei ole odotettavana pysyviä parannuksia kuljetusoloihin.

Edellä lausutun johdosta on komitea esittänyt, että Kvsto oikeuttaisi komitean lykkäämään toimintansa siksi, kunnes vakiintuneemmat olot elintarvehankinnan alalla jälleen ovat palautuneet.

Puheena oleva esitys tarkoittaa lisäksi, että komitea valtuutettaisiin lykkäämään toistaiseksi kysymys lihankuljetuksen järjestämisestä valtionrautateillä, jonka kysymyksen Vsto 16/5 1916 oli lähettänyt komitean käsiteltäväksi. Komitea on nimittäin sitä mieltä, että aika uudistusvaatimuksen esittämiseksi asianomaiseen paikkaan olisi erittäin huonosti valittu ja toiveita esityksen tulemisesta huomioon otetuksi sangen vähän. Hankkeissa olevan toimenpiteen lykkäämisestä toistaiseksi olisi sentähden ainoastaan hyötyä asialle. Eritoten kävisi sellaisen lykkäämisen johdosta mahdolliseksi samalla käsitellä toistensa yhteydessä tätä kysymystä sekä kysymystä elävän karjan kuljettamisesta valtionrautateillä, joka jälkimäinen kysymys täytyy saattaa tyydyttävään ratkaisuun, kohta kun kaupungin uusi teurastamo on saatu aikaan.

Lopuksi on komitea ilmoittanut, että sen jäsen, filosofiantohtori Hj. Göös, on paikkakunnalta poismuuton johdosta pyytänyt vapautusta komitean jäsenyydestä, ja on komitea edellä lausuttuun viitaten esittänyt, että Vsto, myöntyen tohtori Göösin anomukseen, jättäisi uuden jäsenen valitsemisen komiteaan hänen sijaansa siksi, kunnes komitealla on mahdollisuutta jälleen ryhtyä työhönsä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Komitean esitykseen myönnettiin, kuitenkin siten että komitea oikeutettiin lykkäämään toimintansa siksi, kunnes sota on lakannut.

N:o 19.

Helsingin kaupungin kunnan teurastamon rakennustoimikunnan esitys kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisen lykkäämisestä toistaiseksi.

Rakennustoimikunta huomauttaa että, sittenkun Kvsto toimikunnan tekemän esityksen johdosta ^{15/12} 1914 (Ks. esityslistaa, asiaa N:o 5) oli valtuuttanut rakennustoimikunnan ottamaan valmisteltavaksi kysymyksen kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisesta sekä toimikunnan käytettäväksi antanut 2,000 markan määrärahan ulkomaisen asiantuntijan avun hankkimiseksi, oli rakennustoimikunta asiantuntijaksi pyytänyt tukholmasivili-insinöörin H. Forsmanin, joka olikin toimikunnan antamain ohjeiden mukaan laatinut laitoksen ohjelman sekä täällä käydessään laitoksen paikaksi ehdottanut muuatta aluetta Malmin kaatopaikan viereltä, jonka paikan toimikuntakin oli havainnut tarkoitukseen sopivaksi. Syyskuussa 1916 oli insinööri Forsman sittemmin antanut rakennustoimikunnalle laitoksen suunnitelman 145,000 kruunuun päättyvine kustannusarvioineen. Kun tämä suunnitelma oli näyttänyt toimikunnasta jossain määrin liian suurisuuntaiselta ja rakennuskustannusten supistamista oli pidetty suotavana, oli rakennustoimikunta antanut insinööri Forsmanin toimeksi laatia suppeamman suunnitelman, minkä hän onkin nyttemmin laatinut. Tämän myöhemmän suunnitelman mukaan nousisivat kustannukset 132,000 kruunuun.

Nämä ruotsinmaalaisen asiantuntijan laatimat kustannuslaskelmat ovat kuitenkin, mikäli itse rakennuskustannuksia koskee, liian alhaiset. Rakennustoimikunta oli sentähden arkkitehti K. Lindahlilla teettänyt uudet, nykyisten yksikköhintain mukaan lasketut kustannusarviot, joiden mukaan molempain vaihtopuolisten ehdotusten kustannukset nousivat kokonaiseen 267,000 ja 230,000 markkaan.

Rakennustoimikunta on tosin edelleen samaa mieltä kuin edellä mainitussa esityksessään hylkylihalaitoksen hyödyllisyydestä ja tarpeellisuudesta sekä nykyisen kuoppausmenettelyn terveydellisistä haitoista. Mutta kun laitoksen kustannukset, niinkuin edellä olevasta näkyy, nykyään nousisivat suhteettoman suuriksi ja ainakin 100,000 markalla ylittäisivät tavallisen kustannusmäärän, sekä kun on epätietoista, onko konelaitteita sota-aikana saatavissa, ei rakennustoimikunta, siihenkin nähden että hylkylihan määrä, jonka varassa laitoksen kannattavaisuus on, nykyään vallitsevan lihanpuutteen johdosta on tuntuvasti vähempi kuin säännöllisten olojen vallitessa, ole katsonut voitavansa puoltaa puheena olevan laitoksen rakennuttamista nykyään, vaan esittää, että Kvsto päättäisi jättää kysymyksen kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisesta siksi, kunnes säännölliset olot jälleen ovat sodan päätyttyä palautuneet.

Rkmri ja Terveystenhoitolautakunta puoltavat myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Rehtori J. Jänneksen hakemus saada rakennusyritystä Bölen esikaupungissa toimeenpannessaan poiketa mainitun alueen voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä.

Kun Maist:n katselmusmiehet toimittaessaan katselmusta hakijan uutisrakennuspaikalla Bölenkadun tontilla N:o 4 a Bölen esikaupungissa olivat vastustaneet piirustusten vahvistamista, syystä ettei niitä ollut laadittu mainitun alueen voimassa olevan, 14/6 1910 annetun rakennusjärjestyksen 1 §:n mukaisesti, semmoisena kuin tämä pykälä on Kvston 30/1 1917 tekemän päätöksen mukaan, sikäli että piirustusten mukaan rakennus oli sijoitettu kadunrajaan, vaikka sitä mainitun pykälän mukaan ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 4 metrin päähän tontinrajasta, on hakija anonut, että mainittua määräystä ei sovellettaisi hänen uutisrakennusyritykseensä. Hakemuksensa tueksi on hakija maininnut, että puheena olevan Bölen esikaupungin rakennusjärjestyksen pykälän alkuperäistä sanontaa, jonka mukaan asuinrakennusta ei saanut sijoittaa lähemmäksi „viereisiä tontinrajoja“, kuin 4 metrin päähän, on useimpiin jo rakennettuihin taloihin nähden sovellettu siten, että viereisellä tontinrajalla ei ole tarkoitettu katurajaa, sekä että pykälää Kvston vahvistamassa uudessa muodossa, jonka mukaan asuinrakennusta ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 4 metrin päähän „tontin rajoista“, siis katulinjastakin, ei olisi sovellettava rakennusyrityksiin niillä tonteilla, jotka on hankittu sillä edellytyksellä että puheena olevaa määräystä sovellettaisiin aikaisemman käytännön mukaisesti.

Rkmri mainitsee, että hakija jo tätä ennen on Krilta anonut saada puheena olevalle tontille teettää asuinrakennuksen katurajaan, mutta että Kri kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotuksen mukaisesti oli 30/11 1916 evänyt hakemuksen sillä perusteella että Bölen esikaupungin rakennusjärjestys ei salli sellaista rakennuksen sijoitusta. Kun Krin mielestä Kvston päätös mainitun rakennusjärjestyksen 1 §:n sanonnan muuttamisesta ainoastaan on selventänyt, mutta ei muuttanut pykälän sisällystä, on Kri, koska hakija ei ole esittänyt uusia syitä pyytämänsä edun myöntämisen tueksi, esittänyt hakemusta evättäväksi.

V. V.:

Kun hakijan rakennustyö on alotettu jo ennenkuin Kvsto vahvisti Bölen esikaupungin rakennusjärjestyksen tässä puheena olevan pykälän nykyisen sanonnan, esittää Valiokunta, että hakijan anomukseen myönnyttäisiin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

„Emma Mäkisen koti“ nimisen säätiön anomus saada erään korttelissa N:o 183 sijaitsevan alueen vuokraoikeus siirretyksi mainitulle säätiölle.

Sittenkun rouva Emma Mäkinen, jolle osa korttelia N:o 183 oli 25/11 1914 laaditulla välikirjalla luovutettu 1/6 1920 asti vuokralle 100 markan vuosimaksusta, sillä ehdolla että aluetta käytetään langenneitten naisten turvakodin voimassapitoon, oli 20/10 1915 kuollut, on edellä mainittu säätiö, joka rouva Mäkisen oikeudenomistajain suostumuksella on ottanut mainitun turvakodin huostaansa, anonut sekä rouva Mäkisen kanssa

tehdyin vuokrasopimuksen siirtämistä säätiölle että vuokran pitentämistä kymmenellä vuodella.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa, että puheena olevan alueen pääoma-arvo on suuri, että vuosien kuluessa on sen ympärille teetetty arvokkaita katuja ja istutuksia sekä että alue, joka alkuaan sijaitsi kaupungin laidassa, nyttemmin sijaitsee taajaan asutussa kaupunginosassa. Tähän nähden on Hallitus ollut sitä mieltä, että olisi sekä kaupungille että turvakodille edullisempaa, että koti vuokrakauden päätyttyä muutettaisiin toiseen paikkaan ja alue palautuisi kaupungin käytettäväksi.

Vaivashoitohallitus on yhtynyt Hallituksen käsitykseen, mutta samalla lausunut toivomuksen että Kvsto säätiön hyödylliseen toimintaan katsoen luovuttaisi turvakodille toisen paikan sekä mikäli mahdollista helpottaisi sen muuttoa.

Kun säätiön tarkoituksena on jatkaa rouva Mäkisen alottamaa toimintaa, on Rkmri puoltanut hakemusta mikäli koskee vuokrasopimuksen siirtämistä säätiölle, jota vastoin Kri kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämällä syillä ei ole katsonut voivansa puoltaa hakijan anomusta vuokraoikeuden pitentämisestä. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi:

siirtää 15/11 1914 tehdyn välikirjan mukaan rouva Emma Mäkiselle luovutetun vuokraoikeuden korttelin N:o 183 osaan „Emma Mäkisen koti“ nimiselle säätiölle sopimuksessa mainituin ehdoin; sekä

evätä mainitun säätiön anomuksen puheena olevan alueen hallintaoikeuden pitentämisestä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Helsingin sosialidemokraattisen nuorisoklubin esitys Kyläsaaren hankkeissa olevan myynnin johdosta.

Hakija, joka on saannut tietää, että on nostettu kysymys Vanhankaupunginlahden länsirannassa sijaitsevan, kaupungille kuuluvan Kyläsaaren hallintaoikeuden luovuttamisesta, esittää, että kysymys saisi raueta, syystä että mainittu paikka on erinomaisen tärkeä virkistys- ja urheilupaikkana Sörnäsän, Hermannin ja Toukolan työväestölle.

Rkmri mainitsee, että muuan yksityinen liike tosin oli Kri:ltä anonut saaren luovuttamista vuokralle teollisuustarkoituksiin käytettäväksi, mutta sittemmin peruuttanut hakemuksensa. Kun mainittu saari kuitenkin varsin luultavasti ennemmin tai myöhemmin tulee Rakennuskonttorissa laaditun, Vanhankaupungin järjestämistä tarkoittavan alustavan ehdotuksen mukaisesti käytettäväksi satama- ja teollisuuslaitosten paikaksi on, Kri antanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen tehtäväksi laatia ehdotuksen Kuusisaaren tai jonkin muun sopivan paikan varaamisesta yleisön virkistyspaikaksi. Tähän nähden on Rkmri sitä mieltä, että esitys ei aiheuta erityistä toimenpidettä Kvston puolelta.

V. V.:

Ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 23.

Jatkokäsittelyyn 6/3:stä 1917: Kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ehdotus (Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1915 ja N:o 34 vuodelta 1916).

Kvsto:

Asiaa ei ehditty käsitellä.

N:o 24.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.